

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A hazai szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávéházi-segéd-ek érdekeit felkaroló szakközlöny.

„Az első magyar orsz. pinczemesetek és pinczemunkások egylete”, a „Budapesti kávéház segéd-egylet”, a „Szatmár-Németi pinczér-egylet”, a „Székesfehérvári pinczér-egylet”, a „Szombathelyi pinczér betegségelgyő-egylet”, a „Győri pinczér-egylet”, a „Révközműromi vendéglősök- és kávéosok ipartársulata”, az „Aradi pinczér-egylet”-nek, a „Szabadkai pinczér-egylet”-nek, az „Aradi vendéglősök- és kávéosok-egyesülete”-nek, az „Újvidéki szállodások, vendéglősök- és kávéosok ipartársulatának”, a „Miskolci pinczér-egylet”-nek és a „Kassai vendéglősök, kávéosok, korezmárosok- és pinczér-egylet”-nek

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Égész évre 6.— Félévre 3.—
Háromnegyed évre . 4.50 Evnegyedre 1.50

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. kerület, Klauzál-utca 2-ik szám.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Soha többé . . .

Lepergett napjaink vissza nem térnek többé, az átküzdött esztendő avult kalendáriumával a feledés sirjába vetődik.

Uj idők, ismeretlen események várnak ránk, de valami kísérni fog a régieből: családásaink keserű, örömeink édes emléke.

A lezajlott idő eltűnt visszahozhatatlanul, de az emlékezet sajjága megmarad a szívekben, nemcsak a miénkben, hanem utódainkban is mindörökké.

A mi emlékeink aranyozzák meg gyermekeink képzeletét, a mi tapasztalatainkon tisztázódik a bennünket követő emberöltő hangulata, melyből — mint a virág a melegágyból — kihajt a nemzedékek világnézete.

Ha visszaidézzük a múlt év eseményeit, azzal a megvisszafordítással zárhatjuk le a történet egy évi mérlegét, hogy a múlt esztendő sem röppent el fölöttünk haszontalanul, megint tettünk *egy lépést iparunk emelésére.*

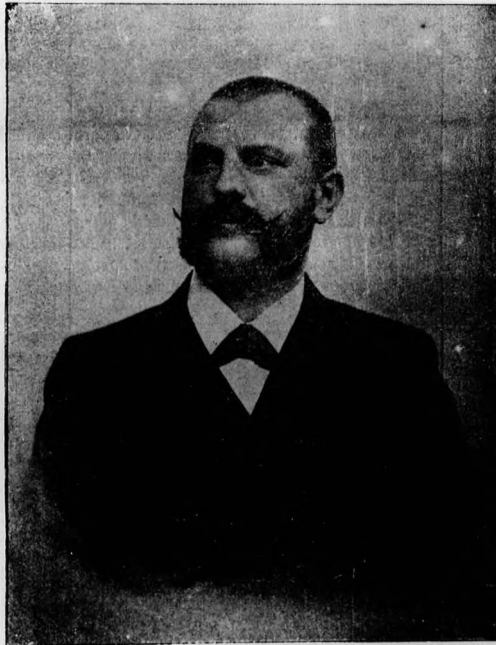
A közös célra törekvés kötelességérzete ismét több és több szívben lángolt föl s így remélhetjük, hogy évek kitarató küzdelme után megérjük azt az időt, a mikor közönszösen, szűkeklbln elzárkózók nemlesznek közöttünk ott, a hol *mindnyájunk boldogulása forog kockán.*

A *»Vendéglősök Lapja«* e boldogabb idők előharczosa s a mint a múltban minden tőle telhetőt elkövetett e célra, a nemes eszmékben való egyesülésre, azon-

képpen végzi ezután is szentnek tekintett misszióját.

Telhat az újévet köszöntve, kívánhat-e jobbat, mint azt, hogy a ránk virradt esztendőben mentől több istápolját legyen a *»Vendéglősök Lapja«* buzgólkodásának.

Ismerjek föl sokan a tőlünk lo-

Mádai Lajos

Szöveg 3 oldalon.

bogtatott zászló magasztosságát, lelkesedve sorakozzanak alá a magyar vendéglősök a maguk javára a házáért.

Jó ügyünk sikere tegye boldoggá, vidámmá a *vendéglősök új esztendejét!*

Ihász György.

Egy pap a pinczerekről?

Baselban kis füzet került ki a sajátó alól, mely a pinczér-kérdéssel foglalkozik s a melynek a szerzője, *Schmidt H. Frigyes* evangélikus lelkész, jeles prédikátor, aki e könyv előszavában büszkén *pinczér-papnak* mondja magát.

A könyv szerzője sok tudással, szeretettel eseteli a pinczerek szomoró helyzetét, mindenütt jelét adva, hogy a mit leír, közvetlen tapasztalásból ismeri és hogy a legtisztább ember-szeretetet indítja a sebek, a valóban veszedelmes sebek foltására.

A miket elmond, előttünk, magyar vendéglősök előtt sem ismeretlen, mert hiszen a pinczerek sorsa mindenütt egyformán sanyaru; de lát a nemeslelkű pap czélja nem is az, hogy a pinczereket lepje meg zólai fejtegetésekkel, hanem az, hogy kihívja a nagyközönség figyelmét s az *egész társadalmat mozgásba hozza a pinczerek segédelmére.*

Mint hogy sikra lépése hatástalan nem marad, mert azt már a legtekintélyesebb német lapok is méltányolják, szükségesnek látjuk a *pinczérpap* könyvének tartalmát vázlatosan ismertetni.

Azon kezdi, hogy bármely munkásnak meg van éjjeli nyugalma, vasárnapi pihenője, addig a pinczér jórészt mindkettőtől meg van rabolva.

Mikor más örvendhet, nekik akkor is dolgozniuk kell; nekik még arra sem marad idejük, hogy az Isten házába el ellátogassanak.

A mily szabálytalan aztán a pinczér munkája, olyan az életmódja is. Kedélye nemvidulhat a társasékezés örömein, össze-vissza, kapkodva kell ennie s legtöbbször a rossz maradékeleket.

Mi lehetne más következése ennek, mint a test elsatnyulása. *Érzéketlenné válnak a nemesebb szórakozások iránt s a kártya és alkoholizmus martalékaivá lesznek, mint ez a legifjabb nemzedéknél, a tanonczoknál, borfánknál, oly megdöbbentő arányban mutatkozik.*

Nagy bajra van a pinczereknek munkájuk díjazása, a borralval, mert ez nemcsak megalázza őket, hanem arra indítja, hogy

DOMINO SEC pezsgő.

Versenyez nemcsak az összes hazai, de valamennyi külföldi pezsgő gyártmányal is. Gyár: Velenczén, Fejérm. Központi iroda: Budapest, VIII. kerület üllői-ut 60-ik szám.

paruk követelményeit mellőzve, ezt hajszolják, behalozva a vendégeket s becsapva gazdáikat. Lehet-e ez másképp, mikor a pinczérnek folyóvást szemeskednie kell, hogy fára-dozásának nem követelhető díját valahogy el ne veszítse.

Ilyen formán beszél a derék német pap s végül a társadalomhoz fordul, hogy a pinczérök méltánytalan, testi pusztulással és erkölcsi elzártással járó helyzetének vége vetessék.

Hogy ezt elérhessék, felhívja az intencziót fellegő emberbarátokat, hogy most megírta s ezután megírandó füzetét terjesz-szék, hogy így mielőbb mentől több híve legyen a pinczérök felszabadítására irányuló mozgalomnak, melyet ő a legkomolyabb szá-múval akar tovább folytatni.

Kivánatos, hogy a mi pinczéreink is, felbuzdulva a derék prédikátor apostolkodá-sán, lelkesedve tömörüljenek a „Pinczérök Lapja” zászlaja alá, melyet mi, mindenkit megelőzve, bottontunk ki az ő jobbletűrtét.

A szőlőtörvény.

Nagy volt hajdan a magyar, nagy volt hatalma, nagy volt a birtoka. Aczélós buzáját kapkodták a külföldi kereskedők, a borát aranynyal fizették.

Egész hegyláncok, messze vidékek termelték a világ legjobb borát, eljöttek érte a dunszágad emberek, eljöttek a kereskedők, a világ minden tájékán nagy volt a hírsége a magyar termelte borkak.

Fejedelmek asztalánál csillant, csillagott a nemes tokaji bor nedje, e mellett mulattak az ország gazdag mánásai a külföldi előkelői, s a magyar bort ismerték, dícsérték az egész kontinensen.

Más világ volt az, más emberekkel.

Ma a nagyobb gazda is tele van örökös panaszokkal, *akkor* akinek néhány hold földje volt, az beültette szőlővesszővel, oltotta, nyesegette őket és megélt azokból tisztességesen.

Még talpon volt a termés, még meg sem kezdődött a szüret, már is eljöttek a külföldi kereskedők, megvették mindazt, amit ez az áldott ország már nem birt elfogyasztani.

Az akl bortermeléssel foglalkozott, megélt a foglalkozása után, aki pedig kénytelen volt pénzen venni a bort, az ólesón kapta és tisztán, hamisítlanul.

Ma másként van minden. Ahol azelőtt víg énekszó jelezte a szüretet, ahol azelőtt sírgő csoport szedte a tüke gyümölcsét, ott ma mélységes esend van.

Eljöttek az átkozott apró gyilkosok: phyloxera, peronospora, előltek a szőlőter-méket, tönkretették a gazda minden reményét a szegény kisbirtokos existenciáját.

Jöttek aztán a minden fajtájú doktorok, akik egyre azt híresztelték, hogy nálunk van az egyedüli orvosszer a szőlő betegségek ellen, de egyik sem tudott segíteni

A bor rettenetesen megrágrált, a szegény ember mást alig képes megfizetni

A közönség zúgolódik, ósárolja és dágálja amit elébe tesznek, és mindenért a vendégülöst okozza. Azelőtt a társas összejö-vetelek, ismerősök gyűlhelye volt a vendégül-ma egymástán zárják be a vendégülök kapu-ját, hogy ki ne nyissák többé soha. Nem győzi a szegény nép a bort megfizetni, ráfanyarod-ik az ólesóbb pálinkára.

Azelőtt ezer meg ezer ember élt a szőlő termelésből ma azok mind földönfutó szegények.

Szerenerése az 1896 évi V. t. cz. gon-dosodik az elpusztult szőlők felújításáról és új szőlők létesítéséről. A kormány felü-gyelete alatt álló Magyar Agrárbank ugyanis az oly szőlő termőnek akiknek szőlőjük elpusztult és újra akarják ültetni valamint azoknak, akik csak most akarnak szőlőt ültetni, ad ólesó kamatra kölcsönöket.

Aki két-három hold földnyi területét be akarja szőlővel ültetni, az ólesó kamat mellett részesülhet kölcsönben: a kamat ugyan-is 4%^o $\frac{1}{2}$, tehát százforint után 4 frt 75 kr

Óriási előny a szőlő termelőkre nézve az, hogy az ólesó öt évben nem tartoznak sem a tőkét törleszteni, sem pedig a kamatot fizetni. A törvénynek és a banknak az a nemes intencziója, hogy ezek akkor fizessenek ha már a tüke hasznosít is hajt.

Az ólesó öt évben nem törlesztenek semít hanem a további 15 év alatt adják vissza a kapott kölcsönt.

Ez a törvény, amelynek végrehajtása iránt csak az ótöbbi napokban adott ki a kormány rendeleteket, lényegesen fog hozá-járulni, hogy a *szegényebb sorsu vendégülös is maga termesztet bort, különbet mint a minót az óddigi termelőktől kapott.*

Alapos tehát most már a remény, hogy a vendégülös nem lesz kénytelen a termelőktől drága pénzen meg vásárolni a sok rossz bort, hanem maga termel jót, a vendégül szük-ségletére.

Meg van hát immár a remény, hogy újra népes lesz szüret táján a hegyoldal; újra lesznek vígszüretelők, s a vendégülösök nem csak be az üzletajtót, hanem általános megelégedésre mérik majd azt a bort, amit saját maguk termeltek.

I. Gy.

Ki a hamisító?

Lapunk újabban felszínre ve-tette az élelmiszerek hamisítását, az ennek meggátolására szolgáló intézkedések, különösen az *egészségügyi rendőrség* miként való szer-vezését.

Köztudomásu, hogy a kormány is foglalkozik a kérdéssel s a szé-kessőváros hatósága, a vásáresar-nokok megnyitása alkalmából szin-tén komolyan látott a mostani tör-vények foganatosításához.

Számos kereskedésben tartottak

hatósági vizsgálatot s az árucikkek hamisságért sok kereskedőt meg-bírságoltak.

E miatt nagy a megütközés a szatócsok, a kis-kereskedők között, mert leginkább ezeket sújtották a bírságolások.

Most a kis-kereskedők körle-vélben adják elő panaszukat, mely abban kulminál, hogy őket igaz-talanul érte a büntetés, mert áru-cikkeiket nem ók, hanem a nagy-kereskedők hamisították

Tehát ez a kérdés: *Ki a hamisító?*

Mi ezt nem firtatjuk, hanem örömminket fejezve ki, hogy a ha-misítás ügye immár a legilletékesebb körben is napirendre került, egész terjedelmében közüljük az *„Első Budapest Fővárosi Kis- és Közép-Kereskedők Társulatá”* hozzá-mak beküldött, itt következő körlevelét:

„A mezőgazdasági termékek, termékek és cikkek hamisításának tiltamazásáról szőlő 1895. évi t. cz. és ennek végrehajtása tárgyában a m. k. földművelésügyi Miniszter által 38286. sz. a kibocsátott rendelet értel-mében ezek elárúsításával foglalkozó kereskedők csakis hamisítatlan és a származási hely megnevezésével jelzett cikkek forgalomba hozatalára utaltatnak.

E tiltamát megszegők 2 hónapig terjedhető elzárással, esetleg 800 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethetők; — ennek végrehajtására a székesfőváros hatósága is köteleztetvén, ez immár a legközelebbi időben várható.

Ezek előre hoesátását szükségesnek vélvé, azt hisszük, nem ismeretlen t. czim előtt ama tény, melynél fogva ezen mező-gazdasági termékek és cikkek, nevezetesen: ét-olaj, tej, vaj, turó, sajt, liszt, mész, paprika, stb. kiesinybeni elárúsításával foglalkozó fűszer és kiskereskedők (detailisták) tekintélyes részénél ezen cikkek valódi, tiszta minősége kifogásoltatott, és közülük számo-san meg is bírságoltattak.

A tagok részéről majdnem naponként testületünkhez érkező panaszok és felszólalások száma oly mérvet öltött, hogy immár nemcsak tagjaink, de az összes kiesinybeni elárúsítók érdekében közbenjárni melegszerűen hivatva érezzük magunkat.

Ezt megkísértenők, legyen megegyedve annak megállapítása, hogy azon fűszer- és kiskereskedők tulajomó része, kiknél ély cikkek kifogásoltattak, — hátrózatlan al-líjják azt, hogy a szállító cézekhez való bizalmunknál fogva e cikkekett mindenkor a s számla, vagy szállító béreza szerint vették át és hozták forgalomba is, minőlfogva nem őket, hanem azokat, kikől ezen cikkekett vették, illeti meg tulajdonképpen jogosan ezen kifogásolás.

Valamint hogy azonban nem lévén ónkuk bizalmat érdemlő voltunknál fogva állításuk valóóságban kétkedni, — ép úgy nehezünkre esnék másrészlől ilya vétséggel a nagyban elárúsítókat vádolni; ama tény azonban kétségen kívül áll, hogy eddig csakis a kiesinyben elárúsítók (detailisták) szenvednek a zaklató eljárások által a nélkül azonban, hogy ezek okozói ellenében, kik tulajdon-

képen e zaklatásokat viselni tartozának — visszkereseti jogukat érvényesíthették volna.

Hogy csak néhány példával éljünk, le-
gyen szabad az ét-elajokra és vajra, mint a
legtöbbször kifogásolt cikkekre utalnunk:
a „Táblaolaj” elnevezése alatt küldött olajok,
mind ezen jelzések meg nem felelőnek ta-
dallattak, mert vagy tisztán „Szószám” vagy
legalább is ezzel vegyített voltak; minőfolya
mint a valóságnak meg nem felelők kifogá-
soltatván, az ismét elarusított megbirasgól-
tatott; — a jóhiszeműleg tisztá vagy gyúrnát
vásárolt, többnyire tisztá Margarin, vagy
legalább is ezzel vegyített volt; — a tej
sem bír mindenkor a kellő foktartalommal; —
valamint hogy a *paprika, bors, stb. fűszerfélék sok esetben habar ártalmatlan,*
de mégis idegen alkatrészekkel lévén
vegyítve, *hátóságilag kifogásoltattak.*

Az itt felsoroltakon kívül több termé-
nyek és cikkek helyzetek még hátóság
ellenőrzés alá, melyek felsorolását azonban
felelőseknak tartottuk.

E tiszteletteljes átiratunkkal eskais
tagjainkra való különös tekintettel kívántunk
a t. nagyban árusító urak becses figyelmét
a jelzett utasításokban foglalt veszélyes és
kellemetlenségekre, okozó intézkedésekre,
valamint arra is felhívni, hogy ezek ügyel-
mén kívül hagyása esetén a detailistáknak
a bevásárlási források iránti eddigi bizalma
könnyen kérdésessé válhatnék.

Ily egyezésről sem óhajtanó esetőség
jövőbeni elkerülése czéljából úgy a nagy-
kereskedő, mint a detailista urak érdekében
egyaránt kívánatos, sőt elkerülhetetlen szük-
séges volna, hogy minden egyes szállítmány-
nál a számlán, vagy szállító bárczán idézett
törvény és utasításban előírt módon áru
jelzés és elnevezés a származási helynek
megfelelően s lehetőleg híven kitétessék; —
példán az ét-elajoknál: valódi Oliva-olaj,
Szószám ét-olaj, 1-ső, 11-od rendű; vaj, valódi
tejtermék, Margarin stb.; — kívánatosnak
míntatkozik továbbá még, hogy az ét-elaj
tartalmazó edények és üvegek glomzárral
(plombe) ellátván, az olaj minőségére már
külsőleg jeleztessek. Ugyanezen eljárás
volna a vajnál, és egyáltalában a csomagok,
ban kiszolgált ily cikkeknek is követendő.

Ezek képezik a röviddel ezelőtt számos
tagunk által látogatott értekezleten évrényre
jutott nézetek és vélemények rövid vázlatát.

Távol áll tőlünk, hogy e tiszteletteljes
kérelmünkkel netán elhatározásait megelőzni
szándékoljuk; hisszük azonban, hogy t. ezim
be fogja látni azt, miszerint társulatunk
erkölcsi kötelessége, hogy tagjai kívánatára
azok jogainak megvédése és személyes ol-
talmazására minden lehető elköveszen: a
miért is reméljük, hogy ezen minden kételet
kizáró jó indulatú közbenjárásunkat ön is
kellően méltatva az eddigi kölcsönös bizalom
fontartásához szívesen hozzájáruland. Végül
van szerencsénk az alkalommal tagjainkhoz
menesztett körlevelünk egy példányát is
szíves áttekintés végett átszarmaztatni. Kívá-
lói tisztelettel: Diviaczky János, elnök.
Politzer Ignác, Kellner Mór, alelnökök.
Kortcsák A. G. titkár.

Mádai Lajos.

(Mai képműkhöz.)

A reális munkásság embereinek, az
iparosnak, a kereskedőnek rövid, de sokat
mondó az életrajza: munka, szorgalom és
becsület.

Ilyen *Mádai Lajos* életfolyása is, ki a
nagyforgalmú Bányai-féle vendéglőt vette át
— kártársainak szerencsekívánatai között.
Mindenki nagy sikert jósol működésé-
sének, mert *Mádai* tapasztalt és komoly
igyekezetű férfi, a ki azt az elvet vallja,
hogy munkának tisztesség az áldása.

Ugyszólván vendéglősnek született, mert
atyja is az volt.

1855-ben született Budapesten, itt járta
iskoláit s itt kezdte meg iparának gyako-
rlokati tanulását 1869-ben, mint borfit, az
akkor ily kedvelt Hattuvan.

Mint pinczér Szikszaynál, a Kék sző-
lőnél, majd sok évig a pilseni söresarnok-
ban működött.

Onalósítván magát, Parádon lett ven-
déglős és kávé s csakmákar a fürdőközön-
ség osztatlan kegyével dícselkedhetett.

Nemsokára történt boldog házassága,
elvévén *Holzwarthnak*, a Continental-szálloda
tulajdonosának nővérét, a kivel, serdülő
gyermekében gyönyörködve, példás boldog-
ságban él.

Miközbenek új helyén is vivja ki a
sikert és a tiszteletet.

Itthon.

Vásznat terogotva hol Nausika játszik.

A mosolygó mennyből hol messzire látszik.

Égiek álmától hol balzsamos a lég;

Ott élni, oh Mollás, öledon óhajtnék!

Öszfűrű Momért ott örök-íjfat daira.

Szeliden megkérném: nekem egyet dalna,

S mig zongene ödest a dalok királya.

Szivem átíjodnék, hallgatna rojja.

Szívnek szerelomból tiszta ízű mézet,

Lelkem lebölvölő bübűjés igézet.

S pillámra lepődve föl-szendor a daltul.

Szárnyam tova szállnék, a csillagon is tul.

Hol ősi vitáznáp riad riadóra,

S ég arca a haragra, ha út a nagy óra.

Mol szent a szabadság s szent, hírneved, oh hon!

Ott volna nekem csak, ott drága, az otthon!

Némulj, te sovár sziv, mert mozg az Isten!

Nem gyönyör-ó ódnod még búval is itton?

Aldjad a teremőt s lögy büszke rojja.

Hogy honod ez a föld; magyarok hazája!

Sántha Károly.

A Fillinger.

A régi Pest egyre jobban pusztul, ma-
holnap ebben a gyönyörű világvárosban már
hírmondója is alig marad a régi Pest-
Budának.

Most döngetik a csákányok a Curia
épületét s vele több a régi időkből maradt
házat.

Ezek között legnevezetesebb a *Kovács-ház.*
A sebestény-téri 5. számú Kovács-ház-
nak meg volt a maga nevezetessége a 60-as
években. A kaputól balra, a tér és a sötét

iskola-utca sarkán állt a *Fillinger-kávéház*
Jogász tanya volt, milyen soha sem lesz
több. Tele dohányfüsttel és politikával. Az
opportunnus viláágban csak a fiatalág mert
hangosan előlábni. A 60-as évek nevezetes
tüntetései a *Fillinger kávéházból* indultak ki.
Ott szervezték, onnan igazgatták.

Szűk és hosszú kávéház volt, s nem-
csak a sűrű füst homályosította levegőjét.
A keskeny sikátorra nyíló ablakon is alig
juthatott be világosság. Akkor díszes kávé-
ház a fővárosban egyáltalán hiányzott, a *Fillin-*
ger még ezek közt is nagyon a harmadrendiek
közé tartozott. Viaszos vászonnal leszegett
kís asztalok, közönséges nádszékek tették a
butorzatát és anyyi biliárd-asztal, a mennyi
elfért hosszában. A mint belépett az ember,
ott egy kissé tágasabb volt a kávéház. Itt a
baloldalon függött szerencsétlen *Förinyák*
Géza arczépe, akit 1860. márczius 15-én a
keresési temetőben megölt a katonaság
sortize. Ez a tüntetés is a *Fillingerből*
indult ki.

Az első igazi tüntetés aztán megsze-
rezte a jogász fiatalágnak a maga vértanu-
ját. Sírját most is megkoszoszruzzák minden
évben. A kávéházban jobbra nagy fekete
tábla lógott. Arra szokták felírni a fiatal
emberek egymásnak az üzeneteket. Ott lak-
dette, a kinek kondíció kellett, vagy lakó-
társ. Azon adtak egymásnak találkozt.
Sokszor azonban feltűnő nagy betűk ilyesmit
is mondtak: „Ma 3 órákor gyűlés!” „Ma
este 7 órára itt.” „Kinek van sipja, vagy
tapsója?” Ennek az értelmét már tudta
mindenk.

A kávéház hátulso része emelkedetten
állt, mint valami szinpad. Ott a kártyázó
asztalok helyezték el, de beszédekét is
jól lehetett onnan tartani. Az udvar felőli
oldalon még egy pár kis szobkéska volt,
szintén játékasztalokkal. Innen az udvarra
lehetett kijutni. Ezek a kis ezellák a kijár-
óikká jó szolgálatot tettek, ha Prottmann
rendőrei megjelentek.

A *Fillingerbe* csak jogászok jártak.
Az orvosok rendes kávéházi tanút né-
nem tartottak. Technikus nem volt, mert műgye-
tem hiányzott, s technikát Budán tanultak.
Az ifjúság még az uri-utezai *Privorský-
kávéháza* (ma *Sóvánetz*) és a *Sebestény-tér*
másik sarkán a „*Két husár*”-ba járt; amoda
a gyógyszerészek, ide az állatorvosok és
nagyobb realiskolások. Az írók a hatvani-
utezai *Kamnon-külvében* gyűltek össze leg-
inkább. A mozgalmas idők tüntetéseiben még
nagy rész jutott a „*Zrínyi*” kávéház vegyes
közönségének. De mindig a *Fillinger* hatá-
rozott, döntött, intézkedett.

A híres kávéházat 1869-ben bezárták;
az ajtaját is befalatták. A királyi tábla
íktató hivatala foglalta el.

Most már a falait szedik szét.

Vendéglősök kedvencz ételiei.

A „Magyar Hílap”-nak az ötlete
támadt, hogy karácsonyi számarra összegyűjtse
nevezetesebb embereink étlapját, azaz hogy
kinek mi a kedves étel. A vendéglősök
közül *Glück Frigyes*, ifj. *Karikás Mihály* és
Szikszay Ferencz bírták vállomásra.

Glück Frigyes, a „*Pannonia*” szálló
tulajdonosa és a „*Royal*” részvénytársaság
előnöke, a felszólaláson gondolkodva, arra a
végeredményre jutott, hogy a közönség az
ó kedvencz ételire nem igen lehet kíváncsi.
De érdekes azt tudni, hogy Schiller a ká-

posztát szerette, *Petőfi* a töltött káposztát, *Göthe* az osztrágot, *Arany* János pedig a paprikás halat. Különbön az ő izlése szerinti legpompásabb ebédnek ez a menüje: Wiesthebl osztriga kis kenyér darabokra felkent vajjal, hozzá pohár chablis.

Kecsege roston sütte, szalonnával pékélve, szarvasgomba mártással; hozzá rajnai vagy erdélyi fehér bor. Filet de boeuf à la Flamande bakatori borral. Apró rákpaprikás rizzszel; hozzá bordeaux-i vagy egri bikavér.

Fiatál fázán jéresze-sült Moét st Chandon Imperial pezsgővel.

Plum-pudding cognac mártással.

Fagylalt.

Camembert-sajt.

Kávét, cognac-kal, curagoo triple sec-kel.

Ezek nagybörszét a francia konyha remekei, de azért *Glück* tekintély a magyar ételekben is, erre nézve elmondta azt az étlapot, melyek fogásait sajátkezeleg készítette el amerikai utjakra new-yorki barátjai kérésére:

Gombás csipetkelevés.

Töltött káposzta.

Paprikás csibe.

Ózgerincz (persze ürühúsból.)

Szilvaese dereje.

— **ifj. Karikás Mihály**, a „Kis Pipa” tulajdonosa, Miska bácsi a híres magyar konyha feltalálója, eleinte nem akart elárulni féltett kincseiből egyet sem. De végre is megnyílt a szíve: mondván a következőket:

Amugy szegényesen, egyszerűen beérem csipetkés jó bogrács gulyással, de ha már ury módon élek, akkor ezt eszem:

Tyuklevés finom metétellel.

Hideg fogas.

Vesepencsénye à la Komócsy.

Kapros túros dereje.

Kappan vegyes salátával.

Sajt bármilyen magyar gyümölcsessel.

Székelyhídi fehér bor ásványvízzel.

vagy

Villányi vörös bor.

Pezsgő csópp sem.

Ennyit bevallott Karikás, de hozzátelhetjük még Karikásnak három speciális csemegéjét: a bibizőt, a pirított tkömngét és a halikrát, a miről csak a legbeavatottabb törzsvendégek, Bodnár ur és asztaltársai tudnak.

— **Szikszay Ferencz**, a „Nemzeti színház” hoz címzett, messze földön ismert vendéglő feje.

Étlapját röviden állította össze:

Tyuk-leves.

Fogas Metternich módra.

Malacz-pörkölt tarhonyával.

Túrós-rétes.

Szőlő.

Roquefort-sajt.

Schalkháza Lipót

értekezése és indítványa a vendéglői tanulók testi és szellemi szakszerű képzésének tárgyában.

(Folytatás.)

Valóban megdöbbentő dolog, gyászos végzet ez! De itt a sopánkodás és jajveszélés mit sem segít; helyzetünk ezáltal kedvezőbb nem lesz. Itt tettre, erős, kemény elszántságra van szükség! Nem az a kérdés, hogy mit tegyünk, ha már e rém gyilkoló haláljába kerülünk? mert akkor már minden kérdés s tanács hiabavaló, — menthetlenül elvesztünk; hanem az, mi tővők legyen, hogy e rémet magunktól távolítsuk. Erre pedig —

nazetem szerint — csak egy mód van, ha azzal sikeres eredményt akarunk elérni.

Állítsunk fel magunk körül, egy ledönthetetlen sorompót s csak azokat, de csakis azokat bocsássuk át magunk közé, kik „vámmentesek”, vagyis kik a fentemlített bajoktól teljesen mentetteknek bizonyulnak be. Kövessük a külföld, más iparágak, telepek s intézmények jó példáit! Hisz a gyárosok tulajdoni része (különbösen vegyészeti gyáraknál) a bányászok, a vasutasok s maga a katonaság is, kikől orvoslóg vizsgálatja meg mindazokat, kik náluk alkalmazást nyertni óhajtanak és csakis akkor veszik föl munkába őket, ha arra alkalmasnak bizonyulnak. De még többet! Ha gyermekeinket, például katonai nevelőintézetbe át kívánjuk, akkor is orvoslóg kell megvizsgáltatni őket s nem ritkán fordul elő, hogy néha jelentéktelen hibák miatt visszautasítják azokat. Már pedig ez egy intézet, a hol a gyermekek nem csak szellemi, de testi fejlődésére is gond fordítatik s nehéz munkával egyáltalán megterhelve nem lézsen. De ha még ettől is eltekintünk, a gyermek jövője — mint hivatásbeli, katonái — bizony sokkal kedvezőbb egészségügyi viszonyokkal kecsegtet, mint a mi iparágunkbelie!

S vajjon miért teszik ezt mindazok? Azért, mert először, de különösen a munkásosztálynál, a fizetett munkabéért, csakugyan hasznavenetlő, a jó kitaró munkaeót akarunk elérni, s másodsor: mert osztályunk — mely ugysis mindig nagy anyagi küzdelemmel áll szemközt — a sok és hosszas betegség okozta nyomortól megkímélni óhajtjuk! Ez nemcsak praktikus, de egyszerűs mind lakmúnus eljárás is! És ezzel szemben miként járunk el mi? Borfiunk nagyobb része a szegényebb sorsú osztályokból kerülnek ki. A szülők pénze nem lévén fiát iskoláztatni, de még annyira sem telvén, hogy mesterségre adná őt, eláll a vendéglőshöz és kérve-kéri, hogy fiát üzletbe felvegye. A vendéglős a fu testi szervezettel persze mit sem törődik, a szülő pedig még kevésbbé, mert főzélja anyagi terhén könyynitni, a mi annál is inkább várható, mert gyermekeért semmiféle néven nevezendő tandíjat fizetni nem kell, sőt ez már maga, mindjárt kezdetlől fogva fizetés húz. Ily módon a szülő megmenekült ugyan egy nagy gondtól, de a fu — ha csak különös jó testi szervezettel nem bír — a szerencsés véletlenre van bízva. Tehát a szülők szegénysége, keltelessége vagy mondjuk oktalansága s a főnökök vétkes közönye teremtik meg ezt a szörnyű vézgetet, melyről fentebb már szóltam volt. Iparágunk így aztán valóságos „betegék telepe” leszen, s e ragály, ha már egyszer testünkben nyert fészket, mindinkább terjedni, pusztítani fog.

Ez azonban már tovább nem mehet így! Ez ellen határozottan és komolyan tenünk kell. Nem szükségeltetik ahhoz valami komplikáltabb tervezet, hanem elég, ha mindegyikünkben meg van ahhoz a jó akarat és az erős elhatározás. Ne bízunk, ne halaszgassuk ezt tehát még tovább a bizonytalan jövőre, mert az idő nagyon drága és minden luza-vona csak kárunkkal jár, de tegyük meg egyelőre saját kezünkkel mindazt, a mit csak saját körünk felett rendelkezé szerény erőnkkel fogva, ez úgy érdekesben tenni jónak és szükségesnek vélünk. Kövessük — mint már mondtam — mi is a külföldi jóravalló példáját! Határozzuk el önmagunkban mi is, hogy jövőre mindazon fiukat, kiket üzleteinkben alkalmazni akarunk, előbb orvoslóg megvizsgáltatjuk és ha azoknál, az általam már fentebb jelzett betegségeknek csak egyikét is konstátálva látjuk, semmi szin alatt üzletünkben alkalmazni nem fogjuk. Ne hallgassunk a gyermek szüleinek rimánkodására, ne puhíttassuk el ezáltal magunkat, de legyünk kimondott elhatározásunkban szilárdak és

erősek! Ezáltal iparunkra nézve egészen új korszakot alkottunk, sőt azzal véghetetlen szolgáltatás és hasznót hajtnak nemcsak iparágunknak, hanem magának a társadalomnak és a hazának is! Mert a szülő, ki az ily bajokban szenvedő gyermekeit iparágukhoz nem adhatja, kénytelen lesz vőtőre más, talán bizonyonyal alkalmasabb foglalkozást keresni, mely bajára nem oly súlyos következményekkel járand. Tehát a gyermek jövője s ekzisztenciája ily módon sokkal jobban biztosított; sőt még az sem lehetetlen, — de még inkább valószínű — hogy ez új életpályán nem csak egészségesebb s hosszabb életi maradj, hanem mint ilyen, még a társadalomnak és a hazának is hasznos, tevékeny polgárává válhatik!

Ime, ez egyszerű eljárásunk által háromszoros jótétet végzünk! Először: megvőjük magunkat a hozánk beférkező akará betegségektől s nyomortól, másodsor: számos embertársunknak életét hosszabbítjuk, mentjük meg így, mely a mi foglalkozásunk mellett mindig kérdessége válik, s vőtőre harmadsor: a társadalmat és a hazát hasznavehető munkáspolgárokkal ajándékozhat meg, kik ellenesben nálunk, minden maradóndó nyom nélkül csak úgy lassan tengőde elzúllotték volna! Kell-e tehát még ennél szebb s nagyobb eredmény?

A mi pedig borfiunk szellemi kiképzését illeti, erre nézve legyen szabad a következők észrevételeket megtennem.

A borfiunk, rendes felfogás szerint, nálunk annak kellene lennie, ami más mesterségekkel a tanonc-vagy inasnak. Pedig nem az. A tanonc-nak vagy az inasnak mindíg meg van a kikötött tanuló-ideje és szakszerű előmenetelről rendszerint maga a mester gondoskodik: meg van továbbá a rendes munka és pihenő órája: meg van az ünnep és vasárnapja is, melyeknek korának s természetének szabad folyását engedve, hozzá illően mint gyermek játszhatik. Hogy pedig rendes munkája mellett, szellemileg is vissza ne maradjon, törvényeink gondoskodtak arról is, hogy egész tanuló-idején keresztül bizonyos napokban és órákban, iskolába jámi kötelezve legyen. S így testi munkája mellett, viszonylagosan még szellemi kiképzésben is részesül. De ettől eltekintve, a közönséges munkás gyermekeit is megővja törvényünk, midőn számára a munkaidőt s a vőtendő munkát korához mérten megszabja s minden túlterhelést a legszigorubbban bünteti.

Már most hogy vagyunk a mi borfiunkkal? A borfiu mihelyt üzletünkbe lép, megszűnt gyermek lenni. A gazda legtöbbször esetében nem törődik vele s a főnöczek — tisztelet a kivételnek — szinte rendszeren csak akkor, ha a „kiszolgálás” ideje van; s így a magára hagyott szegény teremtés, nagybörszét az ételhordó pinszerekre van bízva kiktől — mert maguk is ily kiképzést nyertek — bizony semmi jót, hanem inkább rosszat tanulhat. A fiunk már mindjárt kezdetlől fogva ép annvit és anyni ideig, sőt ha korát vesszük, — mely nálunk sajnos, tkintetbe soha sem vétetik — még többet kell dolgoznia, mint akármely felnőtt pinszernek; s nem ismer többé ünnep s vasárnapokat és éjjelt — ha vendég van — bármily késő is legyen, a felöltött pinszerekkel kell ébren maradnia! Szellemi kiképzésről pedig szó sem lehet, hisz ipartörvényünk minket kiküszöbölt az ipartestületekből — páriák lettünk s így az iskolázatásra sem a fu, sem mi kötelezve nem vagyunk. Ekként, az ily ferde viszonyok között a fu — miután vele sem a törvény, sem a gazda, sem a főnöczér nem törődik, — kénytelen lesz rendetlen életmódot követni. Későn fekszik, a vendégek által az asztalon hagyott borokból és szeszekből iszik, anélkül, hogy őt abban valaki akadályozná egész munkájának létének más komolyabb czélja nines, mint a: borralaló. Délután

szabaddidejében pedig — magára s hasonkora kartaársaira hagyatva — szivarozik, kártyázik, szóval: mind oly dolgokat követ el, melyek már felöltött férfinak, de nem gyermeknek valók. Sőt nem ritkán fordul elő még az is, hogy a fiu közvetlen felelősségével, az éthordó pénzérel, éjeken át dorbézolni megyen. Mit várhatunk aztán az ily szerencsétlen viszonyok közt felöltött fiatalembertől? Vajmi kevés jót! Testileg teljesen ki nem fejlődött, szellemi képzettségben is bizony nagyon hátra marad. A fiuból tehát koránérte fiatal-ág, beteges, pénzsovány, kapzsi, könnyelmű és tudatlan ember lesz!

Íme borfinnik legnagyobb részének ez a jövője! Oly elszomorító viszonyok és állapotok ezek, melyek iparagunk fejlődését a legnagyobb mértékben gátolják s mireánk, ha ez még tovább így tart, csak szegényt és gyalázatot hoznak.

Itt tehát gyökeres orvoslásra, reformra van szükség, mert az még nem elég, ha mi a beteg elemet körünkbe nem bocsátjuk, hanem arra is kell ügyelnünk, hogy a köztünk lévő egészséges elemet, továbbra is egészségesnek megtartsuk és hogy annak minden tekintetben alkalmat adjunk a szellemi és szakszerű kiképzésére.

Ezt tenni, erre törekedni, ez a mi legelső és legszentebb kötelességünk! Erre ösztönözzen mernak a testületi közszellem, önzetet és büszkeség, de egyuttal lelkünk jobbik fele is, mely arra emlékeztet minket, hogy a serdülő ifjakban a testünkbeli való testet és a vérünkbeli való vért látjuk magunk előtt.

Borfinnik szellemi kiképzésének legelső és legerősebb alapját, a képeztetéshez kötött ipartörtévénynek a mi iparagunkra való kiterjesztése képezheti. Hogy mily fontossággal és horderővel bír ez reánk, azt — azt hiszem — mindenki be fogja látni, aki e törvényt csak némi részben is ismeri. Azért ne mulassunk el az alkalmat és minden erővel hassunk oda, hogy testületünk mielőbb a képeztetéshez kötött iparagokhoz felvétsék.

Borfinnik kiképzésére és egészségügyére vonatkozólag tehát nagyjában az ipartörtévény szolgál az általános alapul, mindazonáltal iparagunk — mint azt már előbb említettem volt — sokoldalúságával oly különleges állást foglal el a társadalomban, hogy tanulónk az általános ki-művelés mellett, még egy különleges — élet-pályájukhoz teljesen megfelelő — kiképzést igényelnek. E kiképzés specifikus irányát, mint szaktestület, megkötés szabhatjuk meg, még pedig annál könnyebben, mert rendelkezési az ipartörtévénybe nem átköznek és nekünk, mint önálló szakosztálynak az ipartestületben, ehhez föltétlenül jögnök van.

(Folyt. köv.)

Láng Sándor.

Kívánatos, hogy a vendéglősök is ipar ama terein is tájékozott legyen, melyek nem esnek ugyan a szakmájába, de a melyekről szükségleteit szerzi.

Ismernök kell ezen iparágak állapotát, haladását, termékeik különféleségét, valamint minőségét, úgy szintén beszerzésük helyét, az ipartelepeket, kereskedelmüket s magukat az iparosokat és kereskedőket is.

Ezen iparágak között első helyen áll az üveg, porcellán és majolika, vagyis az edényipar.

Ennek az iparnak egyik legkiválóbb képviselőjét mutatjuk be olvasóinknak Láng Sándor üveg- és porcellán-kereskedő személyében, a ki e téren a legismertebb s a legjobb nevű czégre a fővárosnak. Nagy kiterjedésű kereskedése Kerepesi-ut 41. sz. alatt van. Láng Sándor 1862-ben Kápolnán,

Láng Sándor.

Hevesmegyében született s kiképzését a legelőkelőbb üzletekben nyerte.

Láng ezelőtt 8 évvel Reich Ignác ladányi földbírtokos leányát, Rózsikát, nőül vette s önálló üzletet alapított. Családi életének zavartalan boldogságát négy szép leánykája teszi ragyogóvá, míg üzletét szakértelme szorgalma, izlése és lelkiismeretessége teszi napról-napra virágzóbbá.

Leginkább vendéglők, szállodák s kávéházak berendezésével foglalkozik s ebben való jártasságával Magyarországon kevés üzlettársa vetekedhetik.

Ő rendezte be a Rémi-, Adria-szállodákat s még sok másét. Rendes szállítója a népszínháznak, a Somossi-mulatóknak stb.

Ennyi utig elég arra, hogy bátran ajánlhatassuk őt a vendéglősök figyelmébe.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ad multos annos! Az újév alkalmából a szerkesztőség és kiadóhivatal e helyről is üdvözli e lap olvasóit, kipróbált támogatóit, munkatársait és barátait. Az új év hajnalán köszönti őket minden jóval, kívánva nekik munkájuk sikerét, az élet teljes boldogságát a haladó, erősödő hazában, melyhez mindnyájunkat egy ezredév csatol. Kérjük őket, hogy az új évben is tartsák meg e lapot szeretetükben s mi-ként mi, úgy ők is kövessenek el mindent közös ügyünk érdekében e lapnak, kipróbált bajnokunknak megismertetésére. Éljenek a magyar vendéglősök és kávéosok!

Ihász György szerkesztő és kiadó.

— XIII. esztendő. Lapunk ezzel a számmal XIII. évi pályafutását kezdi meg. Tekintettel az új esztendőre ez a számunk 5-dike helyett már elsőjén repül világgá, hogy mielőbb üdvözölhesse azt a közönséget, melyet XIII. esztendő óta oly őszinte odaadással szolgál. Hivatkozva XIII. esztendei küldelminkre, kérjük a magyar vendéglősök pártfogását s felhívjuk hátalkos előfizetőnket, hogy tartozásait mielőbb egyenlítsék ki.

— Szomorú hír. A karácsony estét megdöbbentő hír szomorította meg a fővárosi vendéglősök között. Pajtsits Gábor, a budapesti vendéglősök az intelligens, rokonszenves alakja, hirtelen kiszenvedett 24-én este fél 8-kor. A váratlan csapás mélyen sujtotta a boldogult hön szeretett nejét és családját s őszinte részvényt keltett ismerősei között. Temetése f. hó 26-án délután 4 órakor nagy fényvel történt meg a Röck-Szilárd-utcai gyászházból. Beszentelése után a „Polgári dalkör” gyászenke mellett emelték a kocsi rakporsóját. Korporsóját szobnól szobkozor borították s a gyászolók sokasága kísérté utolsó útjára a Kerepesi-utj temetőbe.

A közönség sorában láttuk Rajógh Lajost Némái Antalt, Karikás Lajost, Pócs Istvánt, Binder Ferenczet, Walter Bernátot, Raab Lajost, Wurgits Antalt, Schermann Sándort, Füst Tivadart, Röck Edét, Lyka Gyulát, Szabót, Binó Jánost, Brückner Józsefet, Garay Ferenczet, Laskovits Józsefet, Nagy Istvánt, Ihász Györgyöt, Kulcsár Bélát, és másokat. A temetés rendezése körül Polacsek Tamás kávéház tulajdonos buzdokodott. Másnap a józsefvárosi plébániatemplomban a megboldogult lelki üdvéért gyásztisztviselt volt, melyen a családon kívül az ismerősök közül is számosan vettek részt. Legyen áldott emlékezte!

— Névnap. Polacsek Tamás Röck-Szilárd-utcai kávést névestélyen törzsvendégei ovációban részesítették. Ő megvendéglölte a gratulálókat, a kik számos felköszöntőben fejezték ki az ünnepelt iránt érzett szeretetüket és tiszteletüket.

— Halálozás. Özevgy Hábner Istváné, a nem rége elhunyt Hübner István szaktársunk özvegye, követte férjét a halálba. Karácsony másnapján kísérték örök nyugalomra árvái és ismerősei. Béke hamvaira! — Kovács Imre szaktársunkat súlyos csapás érte: sógora, Czaller Károly, 37 éves korában és sógornője, Bernhard Lajosné Botos Juliska, hirtelen elhunyt. A fiatal nőnek szülés okozta halálát. Nyugodjanak békével!

A csütörtöki összejöveteleink

1897. évi csütörtöki összejöveteleit a következők sorrendben kezdi meg: Január 7-én Kovács Imre Csömöri-ut 17. szám alatt levő vendéglőjében, január 14-én Schmitzberger Kálvária-tár 6. sz. alatt levő vendéglőjében, január 21-én Markovits István Lónyay-utca 30. sz. alatti vendéglőjében és január 28-án, Pócs István Röck-Szilárd-utca 4. sz. alatti vendéglőjében. A szaktársak kéretnek, hogy mentől számosabban látogassanak el az összejövetelekre, melyeknek hasznát főlöstleges bizonyítgatnunk. Különösen az ideai első összejövetelekre Kovács Imrénél jelenjenek meg számosan, hogy az összejövetelek rendjére határozassanak.

— **Jótekonyság.** A Tóth Károly és Polacsek Tamás öröklete alatt levő *Batthyány-asztaltársaság* a Reisman-féle vendéglőben a karácsonyi ünnepekre több szegény gyermeket látott el téli ruhával.

— **Magyar nemesség egy pezsgőgyárosnak.** Országsszerte örömmel hallották, hogy egy jóhírű ezéget a király a legszebb kitüntetésben részesített. A király magas kegyével ezuttal oly gyárost tüntetett ki, aki a legmagasabb elismerésre magának felszázadhat az szerzett érdemeket. A király Braun József pezsgőgyárosnak és törvényes utódainak a magyar nemességet a „*belatini*” előnévvel adományozta. A kitüntetett gyáros családja a budape. ti előkelő körökben általánosan tisztelt patricius család, amelynek legfőbb érdemei az ipar és kereskedelem terén kifejtett kiváló tevékenysége és a közjótékonyság körül gyakorolt buzgó-sága. A Braun-család az ezredéves kiállítás során is nagy érdemeket szerzett azzal a szíves vendéglátással, amellyel a nemzetközi kongresszusok tagjait a czégnak remek pezsgőpavillonjában fogadta, megismertetve velük a magyar nemzet egyik legkiválóbb eredményét: a szíves vendégszeretetet.

Öszintén kívánjuk, hogy századokig virágozzék a *belatini Braun-család* s mindenkor igazán nemesek és magyarok legyenek tettel és szóval, növelve az ősek érdemét, gyarapítva nemesi koruknak fényét!

— **Korcsolyázók palotája.** Míg a kontinens fővárosaiban az időjárás szezeletyeltől függ, hogy a sportkedvelő közönség a korcsolyázás nemes és egészséges élvezetében részt vegyen, addig Londonban lehetővé tették Halifax híveinek, hogy nemesek télen. hanem őszel, tavasszal is korcsolyázhassanak. Az Argyll-teszten nagy palotát építettek e célra, nemesak praktikusán, hanem pazar fényűzéssel és konfortal berendezve. Olyan az egész köralkal épület, mint egy nagy színház, melynek földszintjén van a mesterségesen készített, kitünő síma jég. körökörül kényelmes ülőhelyekkel, buffettel és mellékhelyiségekkel, míg első és második emelete páholyok s számozatlan kis asztalok köré helyezett ülőhelyekből áll, melyekről kényelmesen, élvezettel nézheti az ember a jégön hullámzó, keringő, szép közönséget. S míg nálunk téli prémes, meleg ruhákban és téli sapkák alatt, a hidegtől prosza festett arcok és orrosékkal tánczóknak, köröznek a lovagok és lovagnők Vajda-Hunyad vára alján, itten a nők nyári, világos öltözetekben, a férfiak estélyi ruhákban, gyakran frakkban, czilinderrel űzik a sportot, természetesen zene hangja mellett. Míg ugyanis a jégén 6—8 fok R. meleg van a központi fűtés által, addig a I—II. emeleten 10—14 fok R. melegeben gyönyörködnek a mamák és gardémák lánykaikban.

— **A kiállítási korzó.** A sétatéri bizottság bejárta a kiállítási területet és megvizsgálta az épületeket, amelyeknek fenntartását kérték a tulajdonosok. A helyszíni szemle után a bizottság elhatározta, hogy tárgyalni fog a *polgári söröző* a király söröző és az első magyar söröző, részvénytársaságokkal, hogy milyen feltételek mellett akarják csarnokukat fenntartani. A *Steuer kaeház*, a *Ganz gyár* csarnokának és az *erdségi csarnok* fenntartását fogja a tanácsnak javasolni. Szükségesnek tartja továbbá a bizottság a korzón levő székek megahagyását azért is, mert a székek vállalkozója hajlandó hetenként háromszor a korzón katonazenét rendezni.

— **Uj szálloda.** Déván a város által épített új szállodát *Reiff* Ferenecz szaktársunk, volt szarvasi vendéglős bérlette ki s azt díszesen berendezve „*Petőfi Szálló*”-a ezim február 1-én nyitja meg. Sok szerencsét!

— **Tisztelgés a polgármester-nél.** A kávész-iptársulat tagjai tisztelgetek Márkus József polgármester-nél, Némai Antal iptársulatú elnök vezetése mellett, a ki szép szavakban tolmácsolta a kartársak szerencsevívait s kérte a polgármestert, hogy kiváló állásában ezentul is legyen irántuk jóakarattal. A polgármester megköszönte a szíves figyelmet s kijelentette, hogy kötelességének fogja tartani — mint minden polgárral szemben — az ő ügyüknek figyelemben tartását is: a mennyiben pedig hatóságig támogatásra lesz szükségük az iptársulat tagjainak, ebben mindig segítségükre lesz. Az éljenzéssel fogadott beszédek után élénk társalgatok a kávéiparosok bajáról s különösen arról az orvoslásra váró egyenlőtlenségről, a mely bizonyos mulatóhelyek éjjeli nyitvatartásában mutatkozik.

— **A stockholmi kiállítás.** Az 1897-iki stockholmi kiállításra erősen készülődik a három skandináv ország: a svéd, norvég és dán nemzet. A tengerparton épül a sok szorgalommal, szerencsés ötlettel és lelkesedéssel készülő kiállítás, melyen az utolsó kilenczven év haladását akarják bemutatni. Csatlakoznak hozzájuk Orosz-Finnország is, melynek buzgó lakossága semmivel se akar elmaradni szomszédjaitól. A kiállítás Stockholm városrészében, a *Djurgårdenben* fekszik, amelyet köröskörül a tenger határol. A kiállításnak csak öt *vendéglője* lesz, úgy, hogy a skandináv korcsolyásokat nem érhetik afféle balesetek, mint az idén nyáron nálunk. Természetes szökőkutak lesznek, nem utolsó atrakció az a fontaine lumineuse, mely a tengerben készül. A tengerre még egy csomó grotót is építettek.

— **Üzleti hírek.** *Petanovics* József, átvette a *ryabokéri*, Löffelman-féle pilzeni söresarnokot. A főváros e nagyhírű étterme virágzásának új szakát fogja éni Petánovics kipróbált vezetése alatt. — *Bokross* Károly, az esztergomi „Magyar Király” szálló tulajdonosa, mint örömmel értesülünk, a Pschorr-Brian tulajdonát képező, régi Petánovics-féle vendéglőt az Andrássy-uton átvette. Öszintén örvendünk e hírek, mert a főváros vendéglői kara *Bokrossban* kiváló taggal szaporodott. Sok szerencsét vállalkozásához.

— **Az udvari czimek ára.** Nehány nappal czelött jelent meg egy rendelet, mely a király szeptemberi elhatározásából 500 frtra szab minden udvari czim viseléséért vagy kitüntetésért járó díjat. Ennyit kell fizetni az iparosoknak is az udvari szállító czimért. Ha a czégre új tag lép, annak ismét külön meg kell fizetni az 500 frtot. Az utódokra való átruházás is olyan, hogy minden utód fizetni köteles.

— **Oh! azok a soproniak!** Bált akarnak, de a vendéglősök restelik a pincézereket bálozni, a pincézér restelik a vendéglőssel bálozni. Nálunk Szombathegyen az ellenkező történt. *Hainemann Janos ur öhajlja a bált, sőt a kiállításokat is ő fedezi*, a mi vendéglősünk felünk együtt tartják a bált és a pincézerek mozgalmait legjobban pártolják a korsármások. Sopronban pedig, mint nekem írták, egy pincézért, mert valamit indítványozni mert, *meg akartak verni i Vátohan szégyelen, hogy szülővárosomban ily kollegáink vannak. Pösch Gyula.*

— **A párizsi fergetyű-torony.** Jókai regényéből ismeri a közönség azokat a csodás szerkezetű ósmagyar várakat, melyek tengelyen forogtak s ezért fergetyűvár a nevük. Páris az 1900-iki kiállításra ilyen csodával akarja meglepni a világot. *Devie* a kiállítási bizottsághoz egy 115 méter magas, hatszögletű torony tervét nyújtotta be. Jézát a toronyt azonnal kellene elkészíteni s külsőjét nikkel-, alumíniummal, márvánnyal és kristályfal díszíteni, ugy, hogy egyéb architektónikus szépségei mellett is igazán kápráztató látványosság lenne, este pedig, mikor kétezer villamos ilylampa és huszezer izzólámpa árasztaná róla fényt, valóságos tündérpalotává változnék. Huszonnyeg emeletén, a három utolsó kivételével, csupa érdekes látványt állítana *Devie*, a legfeljebb pedig művészi öröm és egy hatalmas orgonán kívül hatvannegy különböző harangot, melyeknek hangja csodaszép harmoniába olvad össze. A tizenkét apostolnak ma már nagyon ismeretes alakjai helyett korszakoktól találmányok, például: a könyvnyomtatás, táviré, léghajózás szimbólumai járnak körül minden órában a torony erkélyét, fonn a csucson pedig a gall katonák ezekétszáz villamos lámpából összeállított alakja koronázza be a hatalmas épületet. Ennek a kacsának kötelessége volna azután, hatalmas szárnyait lengetve, minden órában kikukorékolni, hogy menyit az idő. Nem hiányoznának, természetesen, a fényes-selbndt-fényesebb vendéglők sem. *Devie* ezzel meg fejzte be a kiváló tulajdonságok sorozatát, melyvel épületét felruházni akarja. A legfőbbet a végére hagyta. Ez az óriási kolosszus ugyanis saját tengelye körül forog, egy óra alatt téve egy fordulást, úgy, hogy a ki ott ebédel, utóleben végig tekintheti madártávlatból az egész kiállítást s az épületet éppen ezért *fergetyű-torony*nak neveznek el. ha az ósmagyarok *fergetyűvár* név alatt réges rég nem tudták.

IRODALOM.

A „Szülő- és Borgazdasági-Lapok” hetenkint a körülmezőkhez képest több, rendszerint azonban tizenhat oldalal a következő tartalommal jelenik meg:

I. **Vezércikkkel** foglalkoznak a törvényhozási, közigazgatási, közzgazdasági vagy társadalmi téren felmerülő s a szülő és a borgazdasági körébe vagy fontosabb kérdések ismertetésével és megvitatásával. Czélja a hegyközségi, szövetkezeti egyesületi élet s általában a társadalmi tevékenység és az anyagi jólét fejlesztése. A phylloxera ügyre, a bortermelésre és borkereskedelmükre vonatkozó statisztikának s az ebből szülogazdák érdekelten levonható tanulságok következtetéseknek ismertetése.

II. **Társaközlemények.**

III. **A „szülogazdasági”** részben a phylloxera elleni védekezésnek egy a tudományos világ, valamint a gyakorlati élet által elfogadott eljárásait ismertet. Az amerikai szülofajokkal való védekezést, az anyag szaporítását, ojtását, az azokkal való telepítési eljárásokat, a kész szülok kezelését: az immunitás — a phylloxerának ellentálló — talajok szülovel való telepítési s fenntartási eljárásait; a szüloknegyel gyérítéssel való védekezést stb. stb. a szülofajta tulajdonságainak ismertetését stb. stb. hozzá szakzerű közleményekben.

IV. **„Borgazdasági”** közleményekben a must és bor okszerű kezelését, egy szóval a helyes pinczekezelést ismertetik.

V. „A szőlő-és bor mellékterméneinek“ értékesítése szempontjából a vasszangyagnak, a törkölynek, a seprének miként teendő felhasználását ismerteti, például a pálinkakészítést, cognacgyártást stb. stb.

VI. „A szőlőbetegségek“ alatt az időjárás állatok, (rovarok) elősíró növények által okozott sérülések és az azok elleni védekezési eljárások vannak ismertetve.

VII. „Az irodalom“ rovat alatt a könyvtár-piaczon megjelent a szőlő-és borközpont körébe vágó művek ismertetése és bírálatának.

VIII. „Az apróbb közlemények.“ rovat alatt, főleg a külföldi szaklapok közleményei lesznek kivonatolva ismertetve és érdekesebb szakcikkekre rövidesebb közlemények alakjában.

IX. „A kérdések és feleletek“ rovata pedig, az előfizető által beklódtott kérdések megválaszolására nyújt alkalmat, a mely rovatra egyébként a lap szintén nagy sulyt helyez.

X. „Heti hírek“ alatt közöljük azon általános eseményeket, illetőleg híreket rövid közlemények alakjában, amelyek a szőlő-és borközponttal kapcsolatosak s börtormeléknek érdekelik.

XI. „Hazai és külföldi tudósítások“ rovat alatt a lap első sorban azon mozgalmról tájékoztatja az olvasót, a mit a szőlő-és borközpontjai kerületekben a szőlők felújítása körül észlelhetni a hegyközségek, az egyesületek és magánkezdemények körében. Itt hozunk híreket a szőlők állásáról, a termésről, a borákról stb. egy a hazából, valamint a külföldről.

XII. „A szerkesztőség üzenetei“ rovat alatt válaszolunk meg a lap előfizetői beérkezett levelek, Sürgős levelekre a választ a lap postafordulatai adja meg, ha a válasza szükséges bélyegjegyek mellékelve megküldöttek.

Hirdetési árjegyzéket és mutatónyomtatványt a Hirdetési (Budapest, V., Árpád-utca 8. sz.) ügyben küld.

CSARNOK.

Visszaemlékezés a régi cigány zenészekre. *)

Kenderszinszakálú Zsigmond király idejében egy néptöredék vándorolt be a magyar hazába; szegény műveletlen néptöredék, elkésett raj a nagy népvándorlás anyaközpontjából; nem hódító szándékkal jöttek, kard helyett kopott hegedűket, ágyuk helyett kopott czimbalmokat hoztak magukkal. Honnan jöttek, honnan származtak, ki mondhatná meg? A történetről haszlatlan igyekszik a titok arcáról a fátyolt fölbontani, nem sikerült az eddig még senkinek, mert maguk az érdekeltek legkevésbé tudnak önmagukról. Mondják azonban, hogy ők építettek Egyiptom évezredes guláit, s a nap csókjára csodás hangokat zenő sphinx rabszolgáinak pusztító emlékköve. Nyelvök Indiára utal, mint származásuk helyére, de emléket itt sem hagytak maguk után, s a békés hindu még meseiben sem említi rég elszakadt mostoha testvéreit. Nem is tudunk rólok előbb bizonyosat mondanunk, míg a 15-ik század elején Magyarországra nem költöztek.

Alig telepedtek le itt hazánkban, midőn oly oldalról kezdtek bemutattni tehetségüket, mely csaknem rögtön dicsőség és honorificatio jogot szerzett nekik. Kivették a benszülötték kezéből a zenét, s azt saját modoruk szerint kezdték előadni. A nemzet,

mely hivatott zenészeinek kezdé tartani a jövővénnyeket, nem is kísérle meg töltik visszahatottan zenéjét, egész a mai napig az ő kezükben van az. Így hallgattak el lassankint a hegedűsök, s azóta a cigány hangszere sirja végig a hazát. Már *Tinódi* lelkesedve említi egy híres cigányvirtuózt, *Kármán* Dömét, s a 16-ik század végén *Thurzó* Imre lakodalmára oly általános tettség közt muzsikáltak, hogy azóta a magyar zene vetélytársatlan értelmezőnek tartanak. Ez időtől fogva hírek folyton növekedtek, míg a mult században tetőpontját érte el az irántuk tanúsított lelkesedés; minden fő ur tartott háznál cigánybandát, a rendezett versenyeik alkalmával az volt legbüszkébb, kinek cigányja győzni tudott. Így *Tökölyi Beresényi* és *Rákóczy* Ferencz tartottak udvari cigányokat, kik a maguk idejében nem kevésbé voltak országsszerte ismereteseb, mint mostani híres zenészeink. 1737-ben *Csáki* Imre bírnok Szepesváralján egy nagyszerű cigány-versenyt rendezett, melyen a nevezett főpap udvari cigányja a híres *Barna* Miska nyerte el 11 versenytársa elől a babért.

A jelenlévő urak költségre le is festettek ott rögtön a győztes muzsikust, s közökarral magyar Orpheumok neveztek el, mely czim a *Barna* elkészített arcképére is fölíratták. Ezen *Barna* Miskának tulajdonították sokan a Rákóczy óta szerzését is; de legujabban, hogy azt Rákóczy udvari zenésze, az öreg *Czinka* komponálta.

Mind Ezeket híre is jelesésségre fölülmutta egy cigány: *Czinka* Panna, ki született 1711-ben a gőnmörgegyi Sajó-Gömör nevű helyiségben, hol atyja *Lányi* földbírtokos udvari zenésze volt. *Czinka* Pannának tehát már elődei is híres muzsikusk voltak: nagyatyja a Rákóczy-nótát komponálta, két nagybátyja Rodostóban halt meg, mint Rákóczy elválhatatlan kísérője, s bizonyára atyja is jeles muzsikus volt. Korán mutatkozott is a leányban a nagy hajlam, s földes ura rozsnóji zenészeket fogadott mellé tanítóknak. De *Czinka* Panna rövid idő alatt minden mesterén túltett, s 15 éves korában kezét nyujtja egy odaváló kisbögösnek. Ez időtől fogva maga szervezett egy bandát, melynek primása maga a legszebb cigányasszony volt. Híre rövid idő alatt elterjedt, s egész Magyarországon dicsőítették *Czinka* Pannát. Megfordult Lengyel és Oláhországban is mindenütt nagy diadalokat aratva.

Ura és pártfogója jövöltől egész bandája egyenruhában járt, s a nő *Czinka* Panna férfi ruhában hegedült kényes, de lelkes bandája élén. Hosszas volna elmondani mindazon kintimentéseket, melyekkel életében elhalmozották. Erényes és dolgos, rendező életmódja kiváló elismerésben részesült s általánosan szeretve és tisztelve halt meg 1772-ben. Temetésére az egész környék urai mind megjelentek, megadandó kedveltségüknek a végtszetelet. Halála után a tömördek vers jelent meg dicsőítésére; megénekelték szépségét, virtuozitását, arányait, sokasáit, életét és halálát, még a nyakán levő seborradást is. Fiaira tekintélyes vagyon hagyott, mert a mit életében szerzett, azt nem prédálta el, oldala mellett azon drága Amanti-hegedűvel, melyet egy pártfogójától kapott ajándékba újjan drága gyűrűvel. Fia összes sírköve emelték hawaii fölé, melynek latin fölírata így hangzott:

Calligogik híres hegedős *Czinka* Panna e sírban Nyuszik: örök hírnev folde be szent porait! Asszony szült engem, de a hirt én szültem énnek, Hírem messzire száll bár ha a sír föléköt.

Edes anyámot csak keserű halált örököltem. En maridékaimnak hírnevet adott át.

Tagadhatlanul ő volt a 18-ik század legnagyobb és legünnepeltbb cigányja s mindenestbe a legszebb primás, kinek ketős érdemét kartársai legtökéleteseb elismerés és jutalomban részesítették. Játékának hatása kimondhatatlan volt.

Egy egész ország érzett az ő hegedűjével; dallamai minden szívben visszhangzottak s sok idő kellett hozzá, míg utódnak újabb termékei leszorították a szinpadról. Ő és *Bihary* a cigány zenészek utóheretelen ideáljai. Sajnos azonban, nincs remény, hogy jelenkori cigányaink őket utánozni csak meg is kísérlenek, a korszellem és romlott ízlés inkább halgatja Offenbach és Suppe fölívott áriáit s a cseh muzsikusk lelketlen kórákat, mint azon hasonlíthatatlan szebb dallamokat, melyeket a mivel világot csodálattal tisztelt meg. S ez az oka, hogy a cigányzenészet napról-napra veszt értékeiből; ők maguk tagadták meg legsajátságosabb jellemvonásukat. *Czinka* Panna méltó utóda volt, *Bihari* János, az egykori cigánykirály, ki 1802-ben költözött Budapestre, Nagy-Abony szülővárosából, hol a legjeleesebb cigány zenészekből állította össze bandájja s rövid időre rá oly híre tett szert, minőre eddig még példa nem volt. *Bihari* állandó zenésze lett a „Hét választó fejedelem“ a „Beleznay kert“ és „Két pisztoly“ című mulató helyeknek és itt aratta diadalait, hol tisztelőt a „Magyar Orpheum-nak neveztek el. Ellátogatott a szomszéd Bácsba, Lengyel-, Oláh-, Szerb-, Horváth-. Tótországokba is és mindenütt hatalmas lelkesedéssel és kitüntetésekkel halmozta el. Itthon nem történhetett meg nélküle ünnepek. Két koronázás alkalmával ő zenélt minden nádori és egyházi ünnepegyeknek ő volt hivatalos és méltó lelkesítője. Ha ő nem volt ott, nem tartották tökéletesnek az ünnepeket. Bécsben 1814 és 1815-ben többször hallatá uralkodók előtt művészi játékát, sőt a császári hangversenyekre is hivatalos volt több ízben, részint mint hallgató, részint mint közreműködő. De őt nem csak csodálták; vonójának hatalma a tárczákat is megnyitotta előtte. Mesés adatokat mesélnek egykoriak azon pénzről, melyeket *Bihari* kapott és elpazarolt. Ő maga fejedelmi fényben élt, liberális inas hordta utána a hegedűjét.

1815-ben, mikor József nádor első nőjének nővére *Katarina*, *Parolosone* nagyhercegnő, az odanugri herceg özvegye Budán időzött, a *Margitszigeten* nagy ünnepeket rendeztek tiszteletére s ott *Bihari* egy hével játszta a magyar táncokat, hogy a krónika szerint azok is, kik már sokszor hallották, ugy el voltak ragadtatva, hogy táncolni sem tudtak.

Érdekes az, mit a *Bihari* czilinderkalapjáról beszéltek, ugyanis *Bihari* bandájában volt egy mindenki által megmált 9-10 éves gyermek, mint kontrás. Ez mindig körülhordozta *Bihari* kalapját, két kézzel fogván azt meg s telve hozta mindig vissza, hogy szinte görnyedezett sulya alatt, s a kalap ferdét verte. A gyermek rendre hajtá meg magát az ország nagyjai előtt. „Jól van kis *Bihary*, — mert mindenki *Bihari* fának tartotta, — mond meg apának, hogy a óta igen szép volt.“

De a *Bihari* Dicsőségének is vége lett egyszer, mivel 1824-ben *Hatvan* és *Gyöngyös* közt földölt kocsija alá került, mely balkezt

*) Mutatóny közlemény a most megjelent *Markó* féle cigány zenealbumból. Kaplathó szerzőnél Sorok-ári-utca 51. sz. fuzve 2 ft 20 kr., diszkótesben 3 ft.

örökre bénáva zuzta, nem tudván többé hegedülni társai elhagyták s ő végső nyomorba süllyedt. Unokájával járt kodolni egykori ismerőseihöz, de a néma muzsikús iránt senki sem lelkesedett. Elkeseredvén inni kezdett még 1828 április 26-án a közsvény és vizkór szabadították meg a nyomortól. Temetése nagyon magható volt, hídeg havas esőben 300 cigány levet kalappal kísérte ki a temetőbe. Jelenleg a Bihari sírja a Ferenczyvesi temető exhumálása következtében elenyészett.

Bihari méltó utódja lett az ő halála után a debreczeni *Boka* Károly, ki a 30 és 50-es években az ország legjobb cigány zenésze volt és nagy hírű bandája 24 tagból állott, közöttük több vadász kürttel és tőrógatóval ellátott zenész. A nyírség akkori földes urai, mint *Józsa Gyuri*, *Becsky Bandi*, *Csernovics Péter* *Ibrányi Feri* személyes barátságukkal tüntették ki őt oly annyira, hogy együtt jártak vadászgatni Bokával, ki talán az egyetlen cigány volt Magyarországon, a kit nagy úr is per „maga” szólított. A 40-es évek fiatalága közül ki ne emlékeznék a híres eskákí agaraszatokra hol rendszeren megjelentek *Károlyi György* és *István gróf Teleky Sándor* gróf a *Degenfeld* és *Almásy* grófok, továbbá *Csernovics* és a *Kállyak* a hol *Boku* szolgáltatta a zenét. Közben kitört a 48-iki szabadságharc *Boka* bandája széteszolt, és alig voltak hatan midőn az angusztni szerencsétlen csata után az oroszok bevonultak Debreczenbe melyet meglehetősen ki fosztottak. Kirábolták *Boka* házát is és a falon függő száz aranyat érő kremónai hegedűjét és ellopták ruháival együtt úgy hogy *Boka* papucsal a lábán ment hegedülni *Laskievics* orosz fő-

vezér városi lakására. Az ebédnél jelen volt *Zichy Ferencz* gróf mostani főtárnkmester is ki Haynau fővezértől mint kormánybiztos volt kiküldve az oroszokhoz: *Zichy* erélyesen rendrontasította Bokát a „*Megvirrad még valaha*” nótaért mire *Boka* így felelt meg Méltóságos uram, ha már elvitték a hegedűmet meg a vagonomat, vigyenek el engemet is. 1853 farsangján történt hogy *Becsky Bandi* egy ezrest ketté reszpetet és a felét *Boka* homlokához ragasztotta azt mondta Bokának hogy az ezres másik felét is megkapja ha kitalálja az ő notáját. *Boka* izzadt és még azt is eljátszotta a mit a nagyapjától hallott. De egy óra allatt mégis meg kapta az ezres másik felét is s a kitalált nóta nem volt más mint „Hej diri, diri, dongó” *Boka* halála 1860-ban következett be és azóta csak az öreg *Rácz Pali* volt olyan népszerű kik a zenélés terén maradandó emléket hagytak hátra.

Rozsnyói.

Szerkesztői tizenetek.

F. J. vendéglős urnak Egor. P. J. művész-nők Terje Kinsky gróf.

Grau, (Kolozsvár.)

Szalomból kelbász,
Kaposztával sonka,
Reszed legyen benne,
Ne szűkül a borba,
Forrongjon a kedved,
A ternet is
Párosával nyerjed,
Ha serény a pennád
S könnyűed a
Bús redaktor gondját.

Z. K. (Késmárk) Levéltrunk.

Felélős szerkesztő: IHÁSZ GYÖRGY.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon m. t. ismerőseink, barátaink, kik szeretett férjem halála alkalmából fájdalunkat részvétükkel enyhítették, ravatalára koszorút helyeztek, végtisztességét jelenlétükkel kitüntették, különösen a polgári dalkör és a Sanitas-egylet fogadják halás köszönetem a család nevében is.

Budapestben, 1896. december 30-án.

Tisztelettel

őzv. *Pajtits Sándorné*,
szül. *Ormos Mária*,

Vendéglő-megnyitás.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget ismerőseimet és barátaimat, hogy 1897. évi január 1-ével

az istvántéri vásáresarnok

Bor- és söresarnokát

modern ízléssel és kényelemmel berendezett

éttermét

átvettem és megnyitottam.

Hamisítatlan és kitűnő italokkal, izletes ételekkel juttányosan szolgálók s a gyors és előzékeny kiszolgálás fő gondom leend.

Számos pártolást tisztelettel kér

Posch Károly
vendéglős.

Boldog Ujévet!

Magyarország mélyen tisztelt vendéglőseinek, a nagy érdemű közönségnek, fogyasztóinknak, halás köszönetünket nyilvánítjuk a mult évben élvezett pártfogásért s kérjük, hogy azzal bennünket az új évben is kitüntetni kegyeskedjenek.

A magyar sörgyárak nemes italát magasra emelve kívánunk boldog újévet, szerencsét és hosszú életet tisztelt fogyasztóinknak.

Éljenek fogyasztóink, éljenek a vendéglősök!

Rajágh Lajos

az Első magyar részvény sörfőzde képviselője.

Teasdale Ottó

a Király-sörfőzde képviselője.

Aich János

Dréher-sörfőzde képviselője.

Koczor Rezső

a Haggemacher-sörfőzde képviselője.

Páris Vilmos

a Polgári sörfőzde képviselője

BOLDOG UJÉVETI

Alulírottak a nyilvánosság útján Boldog Ujévet kívánnak támogatóiknak, kartársaiknak, ismerőseiknek és barátaiknak. Sok szerencsét és boldogságot!

Tóth Kálmán, főpincér.	WALTER BERNÁT, kávéháztulajdonos.	Németh Károly, vendéglős.	Putzer György, főpincér (Muir étterme).
Temesvár	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Karikás Lajos, vendéglős.	Weisz Miksa, kávéháztulajdonos.	Balázs Horváth József, szállodás.	Novák József, főpincér.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Mezei Mór, vasúti vendéglős.	Krenkó Mihály, kávéháztulajdonos.	Tóth József, vendéglős.	Vörös Mihály, főpincér (Mádai étterme).
Báttyn.	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Pösch József, főpincér.	Heiszig Károly, vendéglős.	Hangli János, kávéháztulajdonos.	Molnár Gábor, főpincér (Mádai étterme.)
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Antel Gyula.	Posch Károly, vendéglős.	Reisenleitner Antal, kávéháztulajdonos.	Sárkány Lajos, („Egri borozó”).
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Skergula István, főpincér.	Pfáhl József, főpincér.	Schermann Sándor, vendéglős.	BOKROS KÁROLY, vendéglős.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Fehér Imre, kaszinó vendéglős.	Novák és Kiss, „Orient” szállodások.	Wurglits Antal, vendéglős.	Paulits József.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Szokolay Nagy Lajos, főpincér.	Az „Egri borozó.”	Syllaba József, főpincér.	Juranovits Ferencz, szállatulajdonos.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Szegeden.
Szokolay Nagy Károly, főpincér.	Poplán Zsigmond, főpincér.	Gregor Lajos, főpincér.	Tóth Endre, főpincér.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Szegeden.
Deutsch Pál, vendéglős.	Wassermann Jónás, „Enke” kávéháztulajdonos.	Csorbits Imre, főpincér.	Münnich Dezső, vendéglős.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Szabadskán.
Deutsch József, üzletvezető.	Schnell József, vendéglős.	Lukács Ferencz, vendéglős.	Langer Lipót, vendéglős.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Tatán.
Novák József, főpincér.	Poós István, vendéglős.	Erős Lajos, vendéglős.	SZARKA JENŐ, szállodás.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Komárom.
Kovács Imre, vendéglős.	Czurmúhi István, főpincér.	Sztanój Miklós, kávéháztulajdonos.	Kaps József, vendéglős.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Margitsziget.
PULAY GYULA, vendéglős.	Mádai Lajos, vendéglős.	Táborny Ferencz, vendéglős.	Petánovits József, vendéglős.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Schmitzberger Nándor, vendéglős.	Frischauf János, nagyvendéglős.	Németh János, „Nagy pipa” vendéglős.	FRITSCHÉ ENDRE, főpincér.
Budapest.	Budapest.	Budapest.	Budapest.
Schull Alajos, vendéglős.	Szalontay György, vendéglős.	Ábrahámovits Mór, pincér úgynök.	Mészöly Lajos, vendéglős.
Budapest.	Budapest.	Sátoralja-Ujhely.	Sárbogárd.
Kaoppel János, vendéglős.	Takáts János.	Posch Gyula, Sabaria szálló.	Szőke Imre, Ludovika Akadémia vendéglőse,
Budapest.	Budapest.	Szombathely.	Budapest.
Bányász Béla.	Sull Károly, vendéglős.	Dautlich Gyula, „Sabaria” szálló.	Szikszay Ferencz, vendéglős.
Budapest.	Budapest.	Szombathely.	Budapest.

Peissel Henrik.
Pschorrbraü vendéglős.

Budapest.

Jáhn Ede.
vendéglős.

Budapest.

Szeiffy Károly,
vendéglős.

Budapest.

Boór József,
ügyvéd.

Komárom.

Szeiffert Antal,
vasúti vendéglős.

Újvidék.

Pollák Sándor.
„Hazám” kávé.

Budapest.

Baumann Károly,
mészáros mester.

Budapest.

Kövessy Nándor,
vendéglős.

Budapest.

Reichl Károly,
mészáros.

Budapest.

Pelzmann Ferencz.
„Pannónia” kávéház tulajdonos.

Budapest.

Itj. Fanda Pál,
halász mester.

Budapest.

Bleyer Ádám,
„Mátyás király” kávé.

Budapest.

Kiss Géza,
főpincéz.

Budapest.

Eble Lajos,

Budapest.

Zsarkó Gyula,
vendéglős.

Budapest.

Vendéglő megnyitás Harasztin.

Január 2-án.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a fővárosban 18 évig mint pincéz és főpincéz működtem, törekvéseim után *önállósítottam magamat, üzlethelyiségeim* a fővárostól rövid kiránduló mulató helyén a Duna egy ágából álló *Szigeten* van, ezen birtok 6 Méltósága *Földváry László* és. és kir kam. tulajdonát képezi és az ő elismert

tisztán kezelt jó borait

mérem és mindig *frissen csapolt sörök kaphatók*. Bármely időben meleg *étek* és jó *ízletes magyar konyháert* kezesekedem. *Május hó 1-sőtől egész szeptember végéig mindennap cigány zene és 2 tekepálya.* 6 darab *csónak* lesz a nagyérdemű közönség kényelmére. Meg kell neveznem felejtetlen jótévő volt főnökömet Drechsler Béta urat, (Andrássy-ut 25. sz.) kinél 10 évig működtem és az ő kegyes engedelmeiből 4 évig mint főpincéz az *országház bülfőjében* és a kiállítás alatt a *fő üzletben* mint főpincéz, a miért volt főnökömnök és főnökömnök hála köszönettel tartozom.

Közlekedés minden órában a közvéghiditől a kis vonattal.

Kelt Harasztin, 1897. január 1-én.

Tassy Lajos

nagyvendéglős.

és a „László-Sziget” mulatóhely bérletoje.

Uri gombát!!!

gondosan szárítva, elismert kitünő minőségű mint minden évben, úgy az idén is szállít kilóját 1 fnt 50 krajczárjával utánvét vagy a pénz előleges bekltdése mellett. 5 kilo rendelésénél szállítási díj nem számítatik. Nagyobb vételnél rabatt.

Roth Ignác,

Aussergefeld (Böhmernstald)

Nagy-Kikinda város fútezeján — központjában — 27 év óta femálló

szálloda

örökáron eladó.

A város egyedüli szállója, mely **nagy-szabású kerthelyiségekkel** rendelkezik. a kertben lévén még a szállodához tartozó nagy — fedett — télen is használható

szinkör,

valamint a város egyetlen

gőz- és kádfürdője

is. — Bővebb felvilágosításokat a tulajdonos **Kada Mihály Nagy-Kikindán** ad.

Kik

Szálloda-kávéház vagy vendéglői üzlet venni vagy eladni óhajtanak a fővárosban vagy a vidéken, felkéretnek bizalomteljesen **NIEMETZ GYULA** iparhatóságilag engedélyezett és törvénytiszteleg bejegyzett üzletlek adás-és vesévi ügynökségéhez fordulni Budapestben, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 25. szám.

Alapítottott 1860.

Kitűnnek bizonyult

SÖRMÉRŐ

KÉSZÜLEKEK

lég-

vagy szénsavnyomással szabaddalmazott hűtővel ajánlja

WATTERICH ARNOLD

BUDAPEST, dohány-utca 5.

Költségvetés ingyen.

Sörszivattyú, sörpözogócsapok, minden bor-beretagoag elleni czikkok.

Essenciák a rum-, likör- és ecetkőszítőshöz hideg uton, minden kőszálok nélkül, Képes árjegyzék és kezelési könyv ingyen.

MÁDAI LAJOS (ezelőtt BÁNYAI)

VENDEGLŐJE. BOR- ÉS SÖRCSARNOKA.
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 32. szám.

Nagyérdemű közönség!

Tisztelettel tudatom, hogy a *Kerepesi-ut 32. sz.* alatt levő

BÁNYAI-FÉLE VENDEGLŐT

m. hó 14-én átvettem, s teljes erőmmel arra igyekezem, hogy a fővárosi közönség e kedvelt helyiségének régi jó hírét *ne csak megőrizzem, hanem műveljem is.*

Kitünő ételekkel és italokkal pontos és előzékeny kiszolgálással igyekezem. Kérdemelnél a n. é. közönség partolását, melyert itt is eszedezem.

Tisztelettel:
Mádai Lajos
vendéglős.

A vidéki közönség kedvelt találkozási helye.

Folyton frissen csapolt sör.

Ízletes ételek és italok.

Óriási hasznot hoz

a vendéglő- és kávéház-tulajdonos uraknak az ujonnan fel-talált zenelő automatakat, melyek 1 kr bedobása által a vendégeknek élvezetes zenét nyújtanak, a tulajdonosnak pedig tetemes hasznot hoznak. Az ilyen zenelő automatakat felállítottam a fővárosban és a vidéken is számos helyen s mindenhol előnyösnek bizonyultak.

Felhívom tehát a vendéglős és kávé urak becses figyelmét ezen automatakra, melyekről képes árjegyzeket ingyen küldök.

Tisztelettel

Varju Károly BUDAPEST,

VII., Kerepesi-ut 47.

Zenelő művek és más hangszerek szakszerűen javíttatnak.

Francia pezsgőbor-gyárosok. LOUIS FRANÇOIS & COMP.

PROMONTOR.

Van szerencsénk a nagyrődemű közönség becses tudomására hozni, hogy mi az **egyedüli francia pezsgőbor-gyárosok** vagyunk Magyarországon és czégnél mint ilyen a budapesti kereskedelmi- és váltótörvényszéknél 17151. szám alatt bejegyezve van.

Kitüntetéseink: Páris 1889. Ezüst-érem. -- Nizza 1890. Arany-érem. -- Lissabon 1890. Hors Concours és nagy diplom. -- Temesvár nagy arany-érem. -- Bordeaux 1896. Nagy kereszt és Diszoklevél.

**Főraktár: BORHEGYI FERENCZ, előzőtt LÁPOSSY,
BUDAPEST, Haas-palota.**

**Vezérképviselőség: RUDA és BLOCHMANN
BUDAPEST, Akadémia-utca 16. szám.**

Eladó vagy bérbeadó villa.

A szépen épült és díszesen berendezett

„Villa Abbaziában“

(Villa in Abbazia)

34.000 frt. vételárért eladandó, esetleg évi 2000 frt. bérösszegért bérbeadandó; 6000 frt. áru leltár átveendő, az összegnek fele azonnal, másik fele pedig évi részletekben törlesztendő. A „Villa“-ban van 18 díszesen bútorozott szoba, étterem, vendégszoba, konyha teljesen berendezve.

Bővebbet **Ihász György** közvetítő-intézeté ad. Budapest, VII., Klauzál-utca 2.

Orosháza községének legelőkelőbb helyén egy **buszonhat év óta fennálló s jó hírnévnek örvendő**

szálloda

(a hol jelenleg a „Gabona csarnok“ helyisége van), a jövő év **ápril 21-iktől**

haszonbérbe kiadó

vagy

örök áron eladó

Értekezhetni a tulajdonos

Bakos Józseffel

Csorváson.

Hagyma eladás
Vöröshagyma nagyban vagy kicsinyben

Szalai Simon
uradalmi számvevőnél
PUSZTA-TENYŐN.

Szülő és Borgazdasági Lapok
A szülő- és borgazdaság minden ágát felölő szaklap.

Főszerkesztő: Engelbrecht Károly m. k. szőlészeti és borszási közp. főfelügyelő.	Felölő szerkesztő: hárb Radossevich Tódor
--	--

lőfizetési árak:

Egész évre 5 frt. kr.
Fél évre 2 „ 50 „
Negyed évre 1 „ 25 „

A lap hetenként egyszer (vasárnap) legalább is 16 oldal terjedelemben, számos ábrával jelenik meg.

Leutárványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V. kerület, Árpád-utca 8. sz.

Az idei párisi nemzetközi verseny-borkiállításán

a francia nagy díjjal

(Grand prix)

ki ítéltetett **TOKAJI**-borsim-ból feltűnően avvegekben utatvettel szállított a legkisebb mennyiségben is:

1899-ki szomoródnit . . . 1 frt.
1889-kiaszut (2 puttonos) 2 frt.
1889-kiaszut (5 puttonos) 4 frt.
1890-kiaszut (6 puttonos) 5 frt.

A borok természet-tes valódiságért kezekedem. 129
LACZAY SZABÓ LÁSZLO
az eredetvi kiállítás jury-tagja,
lakik **SÁROSPATAKON**.

Vendéglősöknek árengedményt adok.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

A fővárosi és vidéki közönség legkedvencezbb találkozási helye

AZ

Valódi Carlsbadi 6 személyes ótkészletek 6.50-től 15 frtlig.

Vendéglősök, kávéosk és szállodások figyelmébe!!!

Dus raktár szálloda, vendégöl és kaveházi porcellan edényekben és üveg árukban állandó nagy raktár a legolesöbbs **gyári árakon**

Lámpa árak a legszebb kivitelben, háztartási ezikkkel mennyasszonyi kelengyek és
→ **diszmü árak nagy raktára.** ←

Pállnka mérööknek tartályüvegek és államilag hitelesített üvegek és poharak nagy raktára.

Dr. Auer-féle gázizzüstetek (Izzó fény) raktár.

Láng Sándor Budapest, VIII. ker. Kerpesi-ut 41. az „ADRIA“ szálló épületében.

Videki megrendelések pontosan és lelkisimertesen lesznek naponta szötkülvé **Szabott árak.**

Üveg készletek gyári árban 1 frittől 10 frtlig.

EGRI BOROZO

Palaezközött **EGRI, ASZTALI- és PEGSENYE** borok
Magyar és francia pezsgö, cognac, likör, rum, és thea-különlegességek. Színház után hideg ételék.

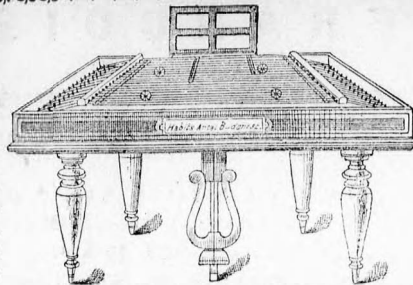
József-kürt E. szám

Bérbeadó kávéház!

Vidéki városban, jó forgalom helyen, egy eszónosan berendezett kávéház összes felszerelésével évi 1600 forintért

bérbeadandó.

Ez összegben a házbér is bentfoglaltatik. A kávéházi üzlet esetleg a házzal együtt is megvehető. Czím a kiadói hivatalban.

Javítások, melyek 14 nap alatt el nem szállíttatnak, tulajdonjogukat elvesztik.

Habits Antal

hangszerész és különleges cimbalom-készítő.

a fi- és székelyi „Magyar Zeneiskola”, több intézet és polgári zenekarok szállítója

BUDAPEST,

VII., ker., Erzsébet-kört 42. szám. (a válla mos vonal megállóhelye.)

Mindé nemű hangszerek raktára.

Cimbalnok és basszus hurok gyártása, hegedű-húr különlegesek.

Iskolai- és zenekar-hegedűk.

Javítások és átalakítások szakسرűen és jutányos árban készíttetnek.

Szállodák, Éttermek, Vendég-

lokban általánosan elterjedt és főm kiállítású

kedvezm. étkező-jegyfüzetek

átúnczhatlanok, számozva, czímnyomattal, füzetekenkint 5 krajczárért szállít mindennemű számozott étkező-jegyek egyedül gyártható

Reform-jegyek gyára Egerben (Hevesm.)

Minták, árjegyzék, költségvetések ingyen és bérmentve.

CSÁKY ÁRMIN

Budapestben.

VI. Andrássy-ut 57. (a Millenium kávéházzal szemben)

Kitüntetve: 1885 évben a budapesti országos kiállításon.
1889 évben a párisi világkiállításon.
Ajánl konyharuhákat minden nagyságban,

szakács, pék, czukrász, hentes stb. számára

Kabátok zsinórvelezből frt 150, 2, 250

Kabátok pique-velezből frt 2, 250, 3

Kabátok csinvat- v. satinból frt 1,25, 1,50, 2, 2,50

Szakács-nadrágok (pantalón) pamut-kamugaraból, kék, fehér, eszós, 2,50-3 frt-ig.

Szakács-kötenyek, fehér, erős szálú eretből, kr. 40, 50, 60.

Szakács kötenyek, fehér, erős szálú vászomból, kr. 60, 80, 100

Szakács sapkák, különféle alakban, kr. 25, 30, 35, 40.

Ezen felhőnemű czegeknek külön specialitása és a legtöbb uraság szállodák és konyhába általam szállítottak.

Részletes árjegyzékek felhőnemű és fűrűruhából kívánatra ingyen küldetnek.

A kiállítást látogató nagyszámú embernek emlékeztethet még arra a nagyszerűen kiállított hangszereimre, a melyek az összes kiállított hangszerek közt a legkeresettebbek voltak. Ajánlom dusan felszerelt raktáromat mindenféle hangszerekből u. m. hegedű 350, 4, 350, 5, 6, 7, 8; fuvola 150, 3, 5, 8; harmonika 350, 5, 8, 9; intona 11 frt; arlósa 15; ariston 18 frt. ZENÉLŐ AUTOMATÁK 80, 120 frt vendéglősök részére igen nagy hasznót hajt. Villanyos zongora 1500 frt; mechanikai cimbalom 110 frt; hegedű tokok 3 frt; vonók. Kulifay cimbalom iskola 350. „Cimbalmozók felvétel” egész cvre 480. Nagy választék karácsonyi ajándékokban u. m. zenélő-albumok és más mindenféle zenélő tárgyakban. Cimbalnok 45, 60 frt, pedálos 75, 85, 100, 110, 130 és így tovább. Cimbalmainként kezességét vállalok. Cél-tem jó bíruve ottan erod, mert mindenkit a legnagyobb lelkiszeretettel szolgálak ki.

Kitüntetve a kiállítási nagy érremmel.

Tisztelettel

HORVÁTH ISTVÁN

József főherczg Ó és es kir. fennszo udvari szállítója.

Budapest, Koroosi-ut 48. és Erzsébet-kört sarkán.

A híres debreczeni czukortorma

mely állandó hófehér színűnél, nemes, edes ízűnél fogva tünik ki minden másfajta torma felett, a következő áronk kapható:

I-ső osztályúnak kilója	39 kr., egy szál	40-50 deka
II-ik	25	30-33
III-ik	20	20-25
IV-ik	16	14-15
V-ik	12	10-12

Megrendelés legkevesebb 5 kilónyi lehet, másza száma történő megrendelésnél a külleműt eszónogósa és vasúti szállítása dímentes, a szállítási veszőly nélkül eszközölhető telen át nagyobb dídigben is. — Magánfogyasztók, szőrszarnok tulajdonosok, vendéglősök ebbeli szükségletüket a legnagyobb mértékben és a legmegfelelőben fedezhetik. Kívánatra külön árjegyzékkel szolgál a termelő.

Biró Pál, Debreczenben.

LANÁTOR JÁNOS

cipész-mester

BUDAPESTEN.

VIII. ker., József-kört 13. szám.

A vendéglősök, szállodások, kávéosok, főpinczerek s ezek alkalmazottjainak a legkényelmesebb lábbelit készíti.

Ajánlja dusan berendezett saját készítményű uri-, női- és gyermek-czipő raktárát

a legolcsóbb árak mellett

az 1896-iki kiállításon több érremmel kitüntetve.

Mérték szerinti megrendések a legizésesebben és leggyorsabban eszközölőnek.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon legmagasabb kitüntetésben és díszér oklevélben részesült.

Az 1891-iki delmagyarországi kiállításon Temesvárott szintén díszér oklevéllel lett kitüntetve.

„WEINGAU“

az erdélyi bortermelők eladási szövetkezete

MEDIÁSON

ajánlja garancia mellett természetes borait.

Erdélyi hegyi borok

palaczkokban és hordókban.

Arjegyzék, kívánatra, ingyen és bérmentve küldetnek.